

رام - بیت و، مقتم امرداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازدهای امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و هفتم مرداد

روز بیست و هفتم مرداد سال ۶۳ هجری خورشیدی سپاهیان اموی به رهبری مروان اول و عبیدالله بن زیاد در نبرد مرج راحت بر قبیله‌ی قیس که هوادار خلافت عبدالله بن زبیر بودند غلبه کردند و آسورستان (سوریه) را گرفتند. حدود هزار و دویست سال بعد، در همین روز به سال ۱۲۸۸ آزادیخواهانی که محمدعلی شاه و مستبدان را شکست داده بودند در تهران جشن گرفتند. در این روز مراسمی مفصل در خانه‌ی ظهیرالدوله برگزار شد که آن را جشن نصرت ملی نام نهادند. حاضران در این مراسم ورودیه‌ای پرداختند که برای حمایت از خانواده‌های شهیدان جنگ مشروطه هزینه شد. رخدادهای کوچک دیگری هم در این روز پس از آن رخ داد. در ۱۳۰۶ آتش‌سوزی‌ای در ساختمان بانک پهلوی رخ داد که به سرعت با سر رسیدن آتش‌نشان‌ها فرونشاند شد. در همین روز مجلس شورای ملی عهدنامه‌ی امنیتی و دوستی دوطرفه با دولت شوروی امضا کرد.

این روز برای حقوق زنان هم اهمیت داشته است. در سال ۱۳۰۷ زنان در ایران شناسنامه‌ای مستقل از مردان پیدا کردند و این سه سال پس از قانون اجباری شدن شناسنامه برای مردان (۱۳۰۴) بود. ناگفته نماند که استقلال حقوقی زن از مرد از همان ابتدای کار در ایران محترم بود و بر خلاف تصور عوام چنین نبوده که زنان از نظر حقوقی دنباله‌ی شوهران یا پدران‌شان قلمداد شوند. در واقع پس از تاسیس اداره‌ی سجل احوال در سال ۱۲۹۷، اولین شناسنامه‌ی جدیدی که در ایران صادر شد به یک زن تعلق داشت و به تاریخ ۱۲۹۷/۱۰/۳ برای دختری به نام فاطمه ایرانی مَهر خورد. در همین روز به سال ۱۲۹۹ اصل نوزدهم قانون اساسی آمریکا تصویب شد و بر مبنای آن زنان حق رای به دست آوردند. ناگفته نماند که استقلال کامل حقوقی زنان از مردان، یعنی لغو

قانونی که اموال زنان را بخشی از اموال شوهرانشان قلمداد می‌کرد، در انگلستان به سال ۱۳۶۴ پس از همه‌پرسی و با کسب ۵۴٪ آرا تحقق یافت!

بیست و هفتم امرداد در تاریخ جنگ و سیاست هم روز مهمی بوده است. در سال ۸۶۶ هجری خورشیدی قوای کاستیل و آراگون پس از محاصره‌ای طولانی مالاگا را از مسلمانان گرفتند، در ۹۵۱ در فرانسه هانری سوم شاه پروتستان ناوار با مارگارت ملکه‌ی کاتولیک والوا ازدواج کرد تا از کشمکش هواداران دو مذهب جلوگیری کند. در ۱۳۱۹ بزرگترین نبرد هوایی تاریخ تا این لحظه بر آسمان بریتانی انجام گرفت (تصویر زیر). در این نبرد آلمانی‌ها صد و انگلیسی‌ها صد و بیست هواپیما از دست دادند هرچند شمار خلبانهای کشته شده‌ی آلمانی بیشتر از انگلیسی‌ها بود، و در ۱۳۵۰ استرالیا و نیوزلند نیروهایشان را از جنگ ویتنام بیرون کشیدند. در ۱۳۸۷ هم پرویز مشرف به فشارهای سیاسی تسلیم شد و از قدرت کناره‌گیری کرد، و در همین روز یک دسته‌ی حدود ۱۵۰ نفره از مجاهدین افغان در اوزبک (نزدیک کابل) به ستونی پانصد نفره از سربازان فرانسوی حمله کردند و تلفاتی شدید به ایشان وارد آوردند.

این روز در ضمن با جنایتهای مشروع متعصبان مذهبی نیز پیوندی دارد. در سال ۹۹۱ هجری خورشیدی محاکمه‌ی جادوگران پندل در در انگلستان انجام شد و ده زن به جرم استفاده از طلسم و جادو به دار آویخته شدند. در انگلستان در فاصله‌ی قرن دوازدهم تا هجدهم میلادی حدود پانصد زن به همین ترتیب کشته شدند. اما مخاطره‌ی تعصب دینی تنها دامنگیر زنان نبود. در بیست و دومین سالگرد این جادوگرکشی (در سال ۱۰۱۳) اوربان گراندیه کشیش کاتولیک فرانسوی که با عزب ماندن کشیشان مخالف بود و با زنان روابطی صمیمانه داشت، با تحریک کاردینال ریشیلو که دشمن او بود، به جرم جادوگری بر دیرک بسته و زنده زنده سوزانده شد. بنا به پژوهش آلدوس هاکسلی علت اصلی مرگ این کشیش نگون‌بخت آن بود که دعوت خصوصی زنی که رئیس صومعه‌ای بود را رد کرد. در نتیجه وی دسیسه‌ای چید و زنانی که با او رابطه داشتند را برانگیخت تا شهادت دهند او طلسم‌شان کرده و با دیوی به نام اشمودای (شکلی عبری شده‌ی اشموغ اوستایی) ارتباط دارد. در نتیجه این مرد وسوسه‌گر طلسم‌کننده‌ی پیرو اشمودای دیو را در میدان شهر آتش زدند.

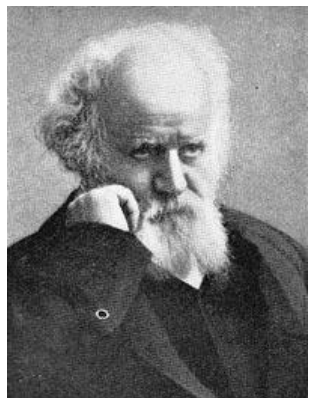
راست: مجسمه‌ی یادبود

جادوگران پندل

اوربان گراندیه

جیمز مردیت

پیر ژانسن

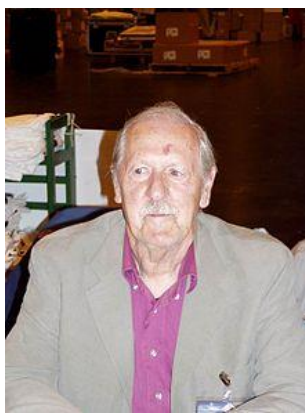

هوایمای کارل یاتو

در این روز گذشته از این فجایع رخدادهای علمی و فنی خوبی هم رخ داده است. در ۱۲۴۷ پیر ژانسن منجم فرانسوی هلیم را کشف کرد، در ۱۲۸۲ مهندسی آلمانی به نام کارل یاتو چهار ماه پیش از برادران رایت هوایمای موتوری خود را به پرواز در آورد. هرچند چون تاریخ فناوری را انگلیسی زبانها نوشته‌اند، برادران رایت امروز شهرت بیشتری دارند. در ۱۳۳۷ رمان لولیتا به قلم ولادیمیر نابوکوف در آمریکا انتشار یافت. نابوکوف این کتاب را در سال ۱۳۳۴ در پاریس به زبان انگلیسی نوشته بود. در ۱۳۴۲ هم جیمز مردیت نخستین سیاهپوستی شد که از دانشگاهی در آمریکا مدرکی می‌گرفت.

رومن پولانسکی

برایان آلدیس

آنتونیو سالییری

پاپ الکساندر ششم

اسکینر

شیخ لینسکی

بالزاک

چنگیز

زادگان نامدار این روز عبارتند از آنتونیو سالییری آهنگساز (۱۱۲۹)، برایان آلدیس نویسنده‌ی رمانهای علمی تخیلی و منتقد ادبی آمریکایی (۱۳۰۴) و رومن پولانسکی کارگردان لهستانی (۱۳۱۲). در بیست و هفتم امرداد سال ۶۰۶ هجری خورشیدی هم چنگیز خان درگذشت. علت مرگش را منابع گوناگون افتادن از اسب (تاریخ سری مغولها)، زخم برداشتن در جنگ (مارکو پولو) یا کشته شدن به دست شاهزاده خانمی اسیر (تاریخهای مغولی متأخر) آورده‌اند. سایر رفتگان این روز عبارتند از پاپ الکساندر ششم (۸۸۲)، اونوره دو بالزاک (۱۲۲۹)، کمال الملک نقاش ایرانی (۱۳۱۹)، علی آقا شیخ‌لینسکی نظامی وفادار به تزار از اهالی آران (۱۳۲۲) و بی اف

اسکینر روانشناس رفتارگرای آمریکایی (۱۳۶۹). آخرین مرگ مهم در این روز که غم‌انگیز هم هست، در سال ۱۳۹۴ رخ داد و این زمانی بود که خالد اسد باستانشناس سوری و متخصص شهر باستانی پالمیرا که از هواداران بشار اسد بود پس از به قدرت رسیدن داعش در مراسمی عمومی گردن زده شد و جسدش و سر بریده‌اش مدت‌ها به نمایش عموم گذاشته شده بود. (دو تصویر زیر)

